

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

8 март 2011 година*

По дело С-34/09

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 234 ЕО от Tribunal du travail de Bruxelles (Белгия) с акт от 19 декември 2008 г., постъпил в Съда на 26 януари 2009 г., в рамките на производство по дело

Gerardo Ruiz Zambrano

срещу

Office national de l'emploi (ONEm),

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: г-н V. Skouris, председател, г-н A. Tizzano, г-н J.N. Cunha Rodrigues (докладчик), г-н K. Lenaerts, г-н J.-С. Bonichot, председатели на състави, г-н A. Rosas, г-н M. Ilešič, г-н J. Malenovský, г-н U. Lohmus, г-н E. Levits, г-н A. Ó Caoimh, г-н L. Bay Larsen и г-жа M. Berger, съдии,

* Език на производството: френски.

генерален адвокат: г-жа E. Sharpston,
секретар: г-жа R. Şereş, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 26 януари 2010 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за г-н Ruiz Zambrano, от адв. P. Robert, avocat,
- за белгийското правителство, от г-жа C. Pochet, в качеството на представител, подпомагана от адв. F. Motulsky и адв. K. de Haes, avocats,
- за датското правителство, от г-жа B. Weis Fogh, в качеството на представител,
- за германското правителство, от г-н M. Lumma и г-н N. Graf Vitzthum, в качеството на представители,
- за Ирландия, от г-н D. O'Hagan, в качеството на представител, подпомаган от г-н D. Conlan Smyth, barrister,
- за гръцкото правителство, от г-жа S. Vodina, г-жа T. Papadopoulou и г-жа M. Michelogiannaki, в качеството на представители,
- за френското правителство, от г-жа A. Czubinski, в качеството на представител,

- за нидерландското правителство, от г-жа С. Wissels, г-н М. de Grave и г-н J. Langer, в качеството на представители,

- за австрийското правителство, от г-н E. Riedl, в качеството на представител,

- за полското правителство, от г-н М. Dowgielewicz, впоследствие от г-н М. Szpunar, в качеството на представители,

- за Европейската комисия, от г-жа D. Maidani и г-н М. Wilderspin, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 30 септември 2010 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на членове 12 ЕО, 17 ЕО и 18 ЕО, както и на членове 21, 24 и 34 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата на основните права“).

- 2 Актът за преюдициално запитване е представен в рамките на спор между г-н Ruiz Zambrano, колумбийски гражданин, и Office national de l'emploi (ONEm) [Национална служба за заетост] във връзка с отказ на последната да му предостави право на обезщетение за безработица по белгийското законодателство.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Член 3, параграф 1 от Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, стр. 77 и поправки в ОВ L 229, 2004 г., стр. 35 и ОВ L 197, 2005 г., стр. 34; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56) гласи:

„Настоящата директива се прилага за всички граждани на Съюза, които се движат или пребивават в държава членка, различна от тази, на която са граждани, и за членовете на техните семейства (така, както са определени в член 2, точка 2), които ги придружават или се присъединяват към тях“.

Национално право

Кодекс за белгийското гражданство

- 4 Член 10, първа алинея от Кодекса за белгийското гражданство (*Moniteur belge* от 12 юли 1984 г., стр. 10095) в редакцията му в сила към момента на настъпване на фактите по главното производство (наричан по-нататък „Кодексът за белгийското гражданство“), гласи:

„[Д]ете, родено в Белгия, което преди да достигне 18-годишна възраст или пълнолетие би се оказало без гражданство, ако не притежаваше белгийско гражданство, е белгийски гражданин“.

Кралски указ от 25 ноември 1991 г.

- 5 Член 30, първа алинея от Кралския указ от 25 ноември 1991 г. относно правилата в случай на безработица (*Moniteur belge* от 31 декември 1991 г., стр. 29888) предвижда:

„За да има право на обезщетение за безработица, работникът или служителят на пълно работно време трябва да е работил квалификационен период, който включва следния брой работни дни:

[...]

2° 468 в рамките на 27 месеца преди подаването на искане[то за обезщетение за безработица], ако работникът или служителят е на възраст между 36 и 50 години;

[...]“

6 Член 43, параграф 1 от същия кралски указ гласи:

„При спазване на предходните разпоредби работникът или служителят, който е чужд гражданин или лице без гражданство, има право на обезщетение за безработица, ако спазва законодателството относно чужденците и относно трудовата заетост на чуждестранните работници или служители.

Полаганият в Белгия труд се зачита, само ако е в съответствие със законодателството относно трудовата заетост на чуждестранните работници или служители.

[...]“

7 Съгласно член 69, параграф 1 от този кралски указ:

„Безработно лице, което е чужденец или е без гражданство, има право на обезщетение, ако отговаря на условията съгласно законодателството относно чужденците и относно трудовата заетост на чуждестранните работници или служители“.

Наредба-закон от 28 декември 1944 г.

- 8 Член 7, параграф 14 от Наредба-закон от 28 декември 1944 г. за социалното осигуряване на работниците (*Moniteur belge* от 30 декември 1944 г.), въведен с Рамковия закон от 2 август 2002 г. (*Moniteur belge* от 29 август 2002 г., стр. 38408), гласи:

„Работник или служител, който е чужденец или е без гражданство, има право на обезщетение, само ако към момента на подаването на молбата отговаря на условията съгласно законодателството относно пребиваването и относно трудовата заетост на чуждестранните работници или служители.

Работата в Белгия на работник или служител, който е чужденец или е без гражданство, се зачита за целите на изпълнението на условията относно квалификационния период само в случаите, когато е била извършвана в съответствие със законодателството относно трудовата заетост на чуждестранните работници или служители.

[...]“

Закон от 30 април 1999 г.

- 9 Член 4, параграф 1 от Закона от 30 април 1999 г. за наемане на работа на чуждестранни работници или служители (*Moniteur belge* от 21 май 1999 г., стр. 17800) гласи:

„Работодател, който иска да наеме на работа чуждестранен работник или служител, трябва предварително да получи от компетентния орган разрешение за наемане на работа.

Работодателят може да се ползва от услугите на този работник или служител само в определените от това разрешение рамки.

Кралят може да дерогира първа алинея в определени от него случаи“.

10 Съгласно член 7 от посочения закон:

„С кралски декрет, след обсъждане в рамките на Министерския съвет, кралят може да освободи определени от него категории чуждестранни работници или служители от задължението за получаване на разрешително за работа.

Работодателите на чуждестранните работници или служители по предходната алинея са освободени от задължението за получаване на разрешение за наемане на работа“.

Кралски указ от 9 юни 1999 г.

11 Член 2, параграф 2 от Кралския указ от 9 юни 1999 г. за прилагане на Закона от 30 април 1999 г. за наемане на работа на чуждестранни работници или служители (*Moniteur belge* от 26 юни 1999 г., стр. 24162) гласи:

„От задължение за получаване на разрешително за работа се освобождават:

[...]

- 2° съпругът/съпругата на белгийски гражданин и при условие че пристигнат с цел да се установят или се установят с един от тях:
- а) роднините по низходяща линия, които са на възраст под 21 години или са на издръжка на белгийския гражданин или на неговия/неговата съпруг/съпруга;
  - б) роднините по възходяща линия, които са на издръжка на белгийския гражданин или на неговия/неговата съпруг/съпруга;
  - в) съпругът/съпругата на лицата по букви а) и б);

[...]

Закон от 15 декември 1980 г.

- ¹² Член 9 от Закона от 15 декември 1980 г. за достъп до територията, пребиваване, установяване и експулсиране на чужденци (*Moniteur belge* от 31 декември 1980 г., стр. 14584) в редакцията му, приложима към главното производство (наричан по-нататък „Законът от 15 декември 1980 г.“), гласи:

„Чужденец, който не попада в някоя от хипотезите по член 10, може да пребивава в Кралството след изтичането на определения в член 6 срок с разрешение на министъра или на оправомощено от него лице.

Освен когато е предвидено друго в международен договор, закон или кралски указ, чужденецът трябва да поиска такова разрешение от компетентното белгийско дипломатическо или консулско представителство по мястото на постоянното му пребиваване или престой в чужбина.

При извънредни обстоятелства чужденецът може да подаде молба за такова разрешение до кмета на населеното място по местопребиваването си, който я изпраща до министъра или до оправомощено от него лице. В такъв случай разрешението се издава в Белгия“.

13 Член 40 от същия закон предвижда:

„§ 1. Без да се засягат разпоредбите, съдържащи се в регламенти на Съвета [на Европейския съюз] и на Комисията на Европейските общности, както и по-благоприятните разпоредби, на които би могъл да се позове, приложими по отношение на чужденец от ЕО са следните посочени по-долу разпоредби.

§ 2. За целите на прилагането на настоящия закон „чужденец от ЕО“ означава всеки гражданин на държава членка на Европейските общности, който пребивава или пристига в Кралството и:

- 1° упражнява на територията му дейност като заето или самостоятелно заето лице, или
- 2° се ползва или възнамерява да се ползва на територията му от предоставяне на услуги, или
- 3° се ползва или възнамерява да се ползва от право да остане на територията му, или

- 4° се ползва или възнамерява да се ползва от право на пребиваване на територията му след като е прекратило професионална дейност, упражнявана в Общността, или
- 5° преминава или възнамерява основно да премине признато професионално обучение в учебно заведение, или
- 6° не спада към нито една от категориите по точки 1—5.

§ 3. Освен ако не е предвидено друго в настоящия закон, следните лица, независимо от гражданството им, се считат за чужденци от ЕО по смисъла на § 2, точки 1, 2 и 3, при условие че пристигнат с цел да се установят или се установят с чужденец от ЕО:

- 1° съпругът/съпругата му;
- 2° роднините му по низходяща линия или тези на съпруга/съпругата му, които са на възраст под 21 години или са на тяхна издръжка;
- 3° роднините му по възходяща линия или тези на съпруга/съпругата му, които са на тяхна издръжка;
- 4° съпругът/съпругата на лицата по точки 2 и 3.

§ 4. Освен ако не е предвидено друго в настоящия закон, следните лица, независимо от гражданството им, се считат за чужденци от ЕО по смисъла на § 2,

точки 4 и 6, при условие че пристигнат с цел да се установят или се установят с чужденец от ЕО:

- 1° съпругът/съпругата му;
- 2° роднините му по низходяща линия или тези на неговия/неговата съпруг/съпруга, които са на тяхна издръжка;
- 3° роднините му по възходяща линия или тези на неговия/неговата съпруг/съпруга, които са на тяхна издръжка;
- 4° съпругът/съпругата на лицата по точки 2 и 3.

§ 5. Освен ако не е предвидено друго в настоящия закон, независимо от гражданството им, за чужденци от ЕО по смисъла на § 2, точка 5 се считат съпругът/съпругата на чужденец от ЕО и неговите/нейните деца или тези на неговия/неговата съпруг/съпруга, които са на тяхна издръжка, при условие че пристигнат с цел да се установят или се установят с него.

§ 6. За чужденец от ЕО се счита също съпругът/съпругата на белгийски гражданин, който/която пристига с цел да се установи или се установи с него, както и техните роднини по низходяща линия, които са на възраст под 21 години или са на тяхна издръжка, техните роднини по възходяща линия, които са на тяхна издръжка, и съпругът/съпругата на тези роднини по низходяща или възходяща линия, които пристигнат с цел да се установят или се установят с тях“.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 14 На 14 април 1999 г. г-н Ruiz Zambrano подава молба за убежище в Белгия, където пристига с виза, издадена от белгийското посолство в Богота (Колумбия). През февруари 2000 г. и съпругата му, която също е с колумбийско гражданство, подава молба да ѝ бъде предоставен статут на бежанец в тази държава членка.

- 15 С решение от 11 септември 2000 г. белгийските органи отхвърлят молбите им, като към разпореждането да напуснат територията на страната, което им съобщават, прибавят и клауза за забрана за връщане в Колумбия предвид ситуацията на гражданска война в тази страна.
- 16 На 20 октомври 2000 г. г-н Ruiz Zambrano подава молба за узаконяване на пребиваването му на основание на член 9, трета алинея от Закона от 15 декември 1980 г. В молбата си той се позовава на абсолютната невъзможност да се върне в Колумбия и на крайното влошаване на положението в тази страна, като подчертава също, че полага усилия да се интегрира в белгийското общество, че учи френски език и че детето му посещава училище в предучилищен клас, както и че ако се завърнат в Колумбия съществува опасност да се засили тежкият пост-травматичен синдром, преживян от него през 1999 г. вследствие на отвлечането на тогава 3-годишното му дете.
- 17 Тази молба е отхвърлена с решение от 8 август 2001 г. Това решение е обжалвано с искане за отмяна, като делото е висящо пред Conseil d'État, след като същият е отхвърлил молбата за спиране на изпълнението с решение от 22 май 2003 г.
- 18 Г-н Ruiz Zambrano и съпругата му са регистрирани в община Schaerbeek (Белгия) от 18 април 2001 г. На 2 октомври 2001 г. жалбоподателят по главното производство, без да има разрешение за работа, сключва безсрочен трудов договор за работа на пълно работно време с дружеството Plastoria, който влиза в сила, считано от 1 октомври 2001 г.
- 19 На 1 септември 2003 г. съпругата на г-н Ruiz Zambrano ражда второ дете, което се казва Diego и което придобива белгийско гражданство на основание член 10,

първа алинея от белгийския Кодекс за гражданството, тъй като колумбийският закон не признава колумбийско гражданство на децата, родени извън територията на Колумбия, освен ако родителите не предприемат необходимите действия с оглед признаването му.

- 20 От акта за преюдициално запитване е видно също, че поради упражняваната професионална дейност към момента на раждането на второто му дете г-н Ruiz Zambrano е разполагал с достатъчно средства за издръжка. За посочената дейност той е получавал възнаграждение в съответствие с различните приложими щатни таблици, въз основа на което са правени установените по закон социалноосигурителни удържки и вноски от работодателя.
- 21 На 9 април 2004 г. г-н и г-жа Ruiz Zambrano подават нова молба за узаконяване на пребиваването им на основание член 9, трета алинея от Закона от 15 декември 1980 г., като изтъкват като новонастъпило обстоятелство раждането на второто им дете и се позовават на член 3 от Протокол № 4 към Европейската конвенция за правата на човека, който не допуска това дете да бъде принудено да напусне територията на държавата, чийто гражданин е.
- 22 След раждането на 26 август 2005 г. на третото им дете — Jessica, което също като брат си Diego придобива белгийско гражданство, на 2 септември 2005 г. г-н и г-жа Ruiz Zambrano подават молба за установяване, основана на член 40 от Закона от 15 декември 1980 г., в качеството им на роднини по възходяща линия на белгийски гражданин. На 13 септември 2005 г. са им издадени регистрационни удостоверения за пребиваване, които уреждат временно престоя им до 13 февруари 2006 г.
- 23 Молбата за установяване на г-н Ruiz Zambrano е отхвърлена на 8 ноември 2005 г. с мотива, че той „не може да се позовава на член 40 от Закона от 15 декември

1980 г., поради това че като не е вписал детето си в дипломатическото или консулското представителство на страната си, той не е спазил закона ѝ, но затова пък надлежно е следвал допустимите процедури за получаване на белгийско гражданство [от това дете] и впоследствие се е опитал на това основание да узакони собственото си пребиваване“. На 26 януари 2006 г. молбата за установяване на съпругата му е отхвърлена със същия мотив.

24 След като подава през март 2006 г. ревизионна жалба срещу решението за отхвърляне на молбата му за установяване г-н Ruiz Zambrano разполага със специален документ за пребиваване, валиден за времето на разглеждане на жалбата.

25 Междувременно, а именно на 10 октомври 2005 г., г-н Ruiz Zambrano остава без работа, поради което подава първата си молба за обезщетение за безработица, отхвърлена с решение, което е съобщено на заинтересованото лице на 20 февруари 2006 г. Това решение е обжалвано пред запитващата юрисдикция с акт от 12 април 2006 г.

26 В рамките на събирането на доказателства във връзка с жалбата срещу посоченото решение Office des Étrangers [Службата за чужденците] потвърждава, че „заинтересованото лице и неговата съпруга не [могат] да упражняват никаква професионална дейност, като по отношение на тях не могат да бъдат предприети никакви мерки за експулсиране, тъй като молбата им за узаконяване все още се разглежда“.

27 При проверка в седалището на работодателя на г-н Ruiz Zambrano, извършена на 11 октомври 2006 г. от Direction générale du contrôle des lois sociales [Генерална дирекция по контрола на изпълнението на социалните закони], се установява, че заинтересованото лице е на работа. То е задължено да преустанови трудовата си дейност. На следващия ден работодателят на г-н Ruiz Zambrano прекратява трудовия му договор незабавно и без каквото и да било обезщетение.

- 28 Подадената от г-н Ruiz Zambrano молба за получаване на пълно обезщетение за безработица, считано от 12 октомври 2006 г., е отхвърлена с решение на ONEm, което му е съобщено на 20 ноември 2006 г. Това решение също е обжалвано пред запитващата юрисдикция с акт от 20 декември 2006 г.
- 29 На 23 юли 2007 г. заинтересованото лице е уведомено за решението на Office des Étrangers, с което молбата за узаконяване на пребиваването му, подадена на 9 април 2004 г., се отхвърля. Жалбата срещу това решение пред Conseil du contentieux des étrangers [Съвет за решаване на спорове, засягащи чуждестранни лица] е обявена с решение от 8 януари 2008 г. за жалба с отпаднал предмет, тъй като Office des Étrangers оттегля решението си.
- 30 С писмо от 25 октомври 2007 г. Office des Étrangers уведомява г-н Ruiz Zambrano, че подадената от него през март 2006 г. въззивна жалба срещу решението, с което се отхвърля молбата му за установяване от 2 септември 2005 г., трябва да бъде подадена отново в срок от 30 дни, считано от датата на посоченото писмо, под формата на жалба за отмяна пред Conseil du contentieux des étrangers.
- 31 На 19 ноември 2007 г. г-н Ruiz Zambrano подава такава жалба, като се позовава най-напред на липсата на „правен инженеринг“, в какъвто го обвиняват с посоченото решение, напомняйки, че придобиването на белгийско гражданство от малолетните му деца, родени в Белгия, е следствие не от никакви извършени от него с тази цел действия, а от прилагането на белгийската правна уредба. Освен това г-н Ruiz Zambrano се позовава на нарушение на членове 2 и 7 от Директива 2004/38, както и на нарушение на член 8 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г. (наричана по-нататък „ЕКПЧ“), и на член 3, параграф 1 от Протокол № 4 към нея.

- 32 В представеното пред Съда писмено становище белгийското правителство посочва, че от 30 април 2009 г. на г-н Ruiz Zambrano е предоставено временно право на пребиваване, което подлежи на продължаване, освен ако не е предвидено друго, и че той би трябвало да има право на разрешително за работа „С“ на основание на Указанията на *ministre de la Politique de migration et d'asile* [министъра на политиката в областта на убежището и миграцията] от 26 март 2009 г. относно прилагането на отменения член 9, трета алинея и на член 9а от Закона от 15 декември 1980 г.
- 33 От акта за преюдициално запитване е видно, че двете решения — които са предмет на главното производство и с които ONEm отказва да признае на г-н Ruiz Zambrano правото на временно обезщетение за безработица, най-напред, считано от 10 октомври 2005 г., и след това, от 12 октомври 2006 г., поради загубване на работата му — се основават главно на констатацията, че работните дни, които последният посочва като квалификационен период, необходим за безработните лица от неговата възрастова категория, а именно 468 работни дни в рамките на 27 месеца преди подаването на молбата за обезщетение, не са били в съответствие със законодателството относно пребиваването на чужденците и относно трудовата заетост на чуждестранните работници или служители.
- 34 Пред запитващата юрисдикция г-н Ruiz Zambrano оспорва тези доводи, като изтъква по-специално, че правото му на пребиваване следва непосредствено от Договора за ЕО или че той разполага най-малкото с производно право на пребиваване, признато от Решение от 19 октомври 2004 г. по дело Zhu и Chen (C-200/02, Recueil, стр. I-9925) на роднините по възходяща линия на малко дете, което е гражданин на държава членка и че поради това е освободен от задължението за притежаване на разрешително за работа.

35 При тези условия Tribunal du travail de Bruxelles решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

- „1) Предоставят ли един или някои от членове 12 [ЕО], 17 [ЕО] и 18 [ЕО], разгледани поотделно или във връзка един с друг, право на пребиваване на гражданин на Съюза на територията на държавата членка, чийто гражданин е той, независимо от това дали преди това е упражнил правото си на движение на територията на държавите членки?

- 2) Трябва ли членове 12 [ЕО], 17 [ЕО] и 18 [ЕО] във връзка с разпоредбите на членове 21, 24 и 34 от Хартата на основните права да се тълкуват в смисъл, че правото, което признават без дискриминация, основана на гражданство, на всеки гражданин на Съюза да се придвижва и да пребивава свободно на територията на държавите членки, предполага — когато този гражданин е малолетен и издръжката му е поета от гражданин на трета държава, който му е роднина по възходяща линия — че ползването на правото на пребиваване на това дете на територията на държавата членка, в която живее и чийто гражданин е, трябва да му бъде гарантирано, независимо от упражняването преди това от него лично или от неговия законен представител на правото на придвижване, като се допълни това право на пребиваване с полезното действие, чиято необходимост е призната от общностната съдебна практика (посоченото по-горе Решение по дело Zhu и Chen), и като се предостави на гражданина на трета държава, който му е роднина по възходяща линия, поел е издръжката му и разполага с достатъчно средства и здравна осигуровка, производното право на пребиваване, от което този гражданин на трета държава би се ползвал, ако малолетното дете, чиято издръжка той е поел, е гражданин на Съюза, който няма гражданството на държавата членка, в която пребивава?

- 3) Трябва ли членове 12 [ЕО], 17 [ЕО] и 18 [ЕО] във връзка с разпоредбите на членове 21, 24 и 34 от Хартата на основните права да се тълкуват в смисъл, че правото на пребиваване на малолетно дете, гражданин на държава членка, на чиято територия живее, предполага, че гражданинът на трета държава, който му е роднина по възходяща линия и е поел издръжката му, трябва да бъде освободен от изискването за разрешително за работа и който, ако

не се счита наложеното от вътрешното право на държавата членка, в която пребивава, изискване за разрешително за работа, отговаря, работейки като наето лице, включено в социалноосигурителната система на посочената държава [членка], на условието да разполага с достатъчно средства и [на това за] здравна осигуровка с цел да се придаде на правото на пребиваване на това дете полезното действие, което общностната съдебна практика (посоченото по-горе Решение по дело Zhu и Chen) признава в полза на малолетно дете, европейски гражданин, с различно гражданство [от това на] държавата членка, в която пребивава, издръжката за което е поета от гражданин на трета държава, който му е роднина по възходяща линия?³⁶.

По преюдициалните въпроси

- ³⁶ С въпросите си, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали разпоредбите на ДФЕС относно гражданството на Съюза трябва да се тълкуват в смисъл, че предоставят на роднина по възходяща линия — който е гражданин на трета държава и поема издръжката на малките си деца, граждани на Съюза — правото на пребиваване в държавата членка, на която последните са граждани и в която пребивават, както и че го освобождават от задължение за разрешително за работа в тази държава членка.
- ³⁷ Всички правителства, които са представили становища пред Съда, както и Европейската комисия изтъкват, че положение като това на второто и третото дете на г-н Ruiz Zambrano — при което тези деца пребивават в държавата членка, чиито граждани са, и никога не са я напускали — не спада към положенията, които се отнасят до гарантираните от правото на Съюза свободи на движение и на пребиваване. Поради това разпоредбите на правото на Съюза, посочени от запитващата юрисдикция, не били приложими по отношение на спора по главното производство.

- 38 За разлика от тях, г-н Ruiz Zambrano твърди, че позоваването на разпоредбите относно гражданството на Съюза от неговите деца Diego и Jessica не предполага те да са излизали извън въпросната държава членка и че самият той в качеството му на член на семейството може да претендира за право на пребиваване, както и за освобождаване от изискването за разрешително за работа в тази държава членка.
- 39 От самото начало следва да се констатира, че съгласно параграф 1 на член 3 от Директива 2004/38, озаглавен „Бенефициенти“, същата се прилага за всички граждани на Съюза, които „се движат или пребивават в държава членка, различна от тази, на която са граждани, и за членовете на техните семейства“. Поради това посочената директива не е приложима по отношение на положението, разглежданото по главното производство.
- 40 Член 20 ДФЕС предвижда, че всяко лице, което притежава гражданство на държава членка, е гражданин на Съюза (вж. по-специално Решение от 11 юли 2002 г. по дело D’Hoop, C-224/98, Recueil, стр. I-6191, точка 27 и Решение от 2 октомври 2003 г. по дело Garcia Avello, C-148/02, Recueil, стр. I-11613, точка 21). Тъй като става въпрос за белгийско гражданство, условията за придобиването на което са от компетентността на въпросната държава членка (в този смисъл вж. по-специално Решение от 2 март 2010 г. по дело Rottmann, C-135/08, Сборник, стр. I-1449, точка 39), второто и третото дете на жалбоподателя по главното производство безспорно се ползват от този статут (вж. в този смисъл посочените по-горе Решение по дело Garcia Avello, точка 21, както и Решение по дело Zhu и Chen, точка 20).
- 41 Както Съдът нееднократно е отбелязвал, статутът на гражданин на Съюза е предвиден да бъде основният статут на гражданите на държавите членки (вж. по-специално Решение от 20 септември 2001 г. по дело Grzelczyk, C-184/99, Recueil, стр. I-6193, точка 31, Решение от 17 септември 2002 г. по дело Baumbast и R, C-413/99, Recueil, стр. I-7091, точка 82 и посочените по-горе Решение по дело Garcia Avello, точка 22, Решение по дело Zhu и Chen, точка 25, както и Решение по дело Rottmann, точка 43).

- 42 При тези условия член 20 ДФЕС не допуска национални мерки, които водят до лишаване на гражданите на Съюза от възможността действително да се ползват от най-съществената част от правата, които статутът им на граждани на Съюза им предоставя (вж. в този смисъл посоченото по-горе Решение по дело Rottmann, точка 42).
- 43 Именно до това биха довели обаче отказът да се предостави право на пребиваване на лице, което е гражданин на трета държава, в държавата членка, където пребивават неговите малки деца, които са граждани на посочената държава членка и на които то поема издръжката, както и отказът да се предостави на това лице разрешително за работа.
- 44 Всъщност трябва да се приеме, че вследствие на такъв отказ да се предостави право на пребиваване споменатите деца, граждани на Съюза, би трябвало да напуснат територията на Съюза, за да придружат родителите си. По същия начин, ако на такова лице не се предостави разрешително за работа, съществува опасност то да не разполага със средствата, необходими за задоволяване на собствените му нужди и на нуждите на неговото семейство, вследствие на което децата му, граждани на Съюза, също би трябвало да напуснат територията на Съюза. При такива условия споменатите граждани на Съюза фактически няма да имат възможност да упражняват най-съществената част от правата, които статутът им на граждани на Съюза им предоставя.
- 45 Поради това на поставените въпроси следва да се отговори, че член 20 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска държава членка, от една страна, да откаже на гражданин на трета държава, който поема издръжката на малките си деца, граждани на Съюза, правото на пребиваване в държавата членка, където последните пребивават и чиито граждани са, и от друга страна, да откаже да предостави на посочения гражданин на трета държава разрешително за работа, тъй като такива решения биха лишили споменатите деца от възможността действително да се ползват от най-съществената част от правата, свързани със статута им на граждани на Съюза.

По съдебните разноси

- 46 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноси. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

Член 20 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска държава членка, от една страна, да откаже на гражданин на трета държава, който поема издръжката на малките си деца, граждани на Съюза, правото на пребиваване в държавата членка, където последните пребивават и чиито граждани са, и от друга страна, да откаже да предостави на посочения гражданин на трета държава разрешително за работа, тъй като такива решения биха лишили споменатите деца от възможността действително да се ползват от най-съществената част от правата, свързани със статута им на граждани на Съюза.

Подписи